

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

March 2024 | CS

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

ÚVODNÍK

Úvodník

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

V tomto čísle bych Vás rád upozornil na stěžejní akci EHSV nazvanou Týden občanské společnosti, kterou Výbor pořádá začátkem března.

Do voleb do Evropského parlamentu zbývá necelých 100 dní. Týden občanské společnosti byl tedy pro EHSV jedinečnou příležitostí, jak zajistit, aby se lidé ze všech skupin společnosti setkali a diskutovali o tom, co je pro ně důležité a jakou chtějí pro Evropu budoucnost. Více než 800 zástupců organizací občanské společnosti a mládežnických skupin hledalo během tohoto týdne nové nápady, jak zformulovat své hlavní názory a očekávání adresované budoucím lídrům EU. Poselství, které se

snažím předat dál, je jasné. Lidé chtějí více demokracie a větší účast mladých lidí, méně falešných zpráv a přejí si hospodářství, které bude pracovat pro všechny. Evropa si nemůže dovolit ignorovat hlas občanské společnosti, která je skutečným strážcem naší demokracie.

Poznatky získané během Týdne občanské společnosti budou podkladem pro usnesení, které bude EHSV věnovat volbám do Evropského parlamentu. První postřehy z Týdne občanské společnosti naleznete na [internetových stránkách EHSV](#).

Součástí našich příprav na volby je i prohloubení vztahů s Evropským parlamentem. Dne 27. února jsme s předsedkyní Evropského parlamentu Robertou Metsola podepsali memorandum o porozumění, jehož účelem je právě prohloubení vzájemné spolupráce našich dvou institucí na propagaci voleb do Evropského parlamentu, zvýšení volební účasti – zejména u nevoličů a prvovoličů – a boji proti manipulaci s informacemi. EHSV plně zmobilizuje svou rozsáhlou síť, která pokrývá celou EU a zastupuje zaměstnavatele, zaměstnance a organizace občanské společnosti, aby mohli ve všech ohledech plnit své úkoly. Podpisem dohody mezi EHSV a Parlamentem jsme se směle pustili do práce, v níž nepolevíme až do voleb do Evropského parlamentu v roce 2024.

Celý tým EHSV se angažuje v posilování organizací občanské společnosti nejen v Evropské unii, ale i v zahraničí. V únoru jsme oficiálně zahájili naši iniciativu zaměřenou na členy z kandidátských zemí. Je to zlomový bod celé existence EHSV. Myšlenku zapojit do práce EHSV také zástupce kandidátských zemí vřele uvítali místopředsedkyně Evropské komise Věra Jourová, předseda vlády Černé Hory Miloško Spajić a předseda vlády Albánie Edi Rama, kteří se zúčastnili slavnostního

zahájení. Celkem bylo vybráno 131 členů z kandidátských zemí. Ti vytvoří skupinu odborníků z řad občanské společnosti, která se bude v nadcházejících měsících účastnit práce Výboru. Naším společným cílem je postupné sbližování všech kandidátských zemí s EU a jejich postupná integrace s EU během pokračujících jednání.

Pro dobře fungující demokracii je nezbytná dynamická občanská společnost a silný sociální dialog. Přijetí členů z kandidátských zemí je pro demokracii v Evropě pozitivním a logickým krokem.

Oliver Röpke

předseda EHSV

POZNAMENEJTE SI

25. března 2024

[Možnosti posílení občanské společnosti a participativní demokracie v Evropské unii](#)

18. dubna 2024

[Občané mohou zvítězit nad dezinformacemi \(2024\)](#)

24.-25. dubna 2024

Plenární zasedání EHSV

TO THE POINT

[K V?CI](#)

Naším hostujícím autorem článku je člen EHSV a zpravodaj stanoviska Balíček opatření na obranu demokracie Christian Moos. Když Komise v prosinci minulého roku konečně zveřejnila návrh týkající se tohoto balíčku, vyvolalo to značný rozruch. Christian Moos nám vyjmenoval důvody, proč EHSV její návrh nepodporuje.

BALÍČEK OPATŘENÍ NA OBRANU DEMOKRACIE – KOMISE BY SMĚRNICI M? LA STÁHNOUT

Christian Moos

Máme zcela oprávněné obavy z vlivu nepřátelských států, jako je Rusko. Známe četné příklady výhodných půjček krajně pravicovým stranám, křesel v dozorčích orgánech pro zkrachovalé politické existence, lukrativních smluv pro pochybné podnikatele i financování údajných nevládních organizací.

Vzhledem ke konání evropských voleb se tedy pochopitelně musíme mít velice na pozoru. Balíček opatření na obranu demokracie ovšem i přes některá správná doporučení členským státům přichází příliš pozdě. Zaprvé se Komise zpozdila s jeho zveřejněním. Poté balíček počátkem léta 2023 o více než půlrok odložila, neboť na legislativní návrh, který měl být jeho součástí, se snesla ohlušující a především jednomyslná kritika.

I tak balíček zveřejněný v prosinci potvrdil ty nejhorší obavy. Navržená směrnice by stigmatizovala nevládní organizace přijímající finanční prostředky od států mimo EU, např. z USA. Sám tento návrh skýtá záminku autoritářským vládám, které se pomocí zákonů o zahraničních agentech snaží umlčet veškerou demokratickou opozici.

Kromě toho směrnice zachází s vágními definicemi a zanechává obrovské mezery ve prospěch skutečných agentů Moskvy. Zástupci organizované občanské společnosti se ptají, proč Komise nezavádí všeobecný rejstřík transparentnosti, který by zahrnoval všechny zástupce zájmových skupin, byl v souladu s platnými právními předpisy členských států a vytvářel jasný a bezpečný právní základ pro všechny zúčastněné strany.

Komise by návrh směrnice měla stáhnout a své nástupkyni na rok 2025 připravit komplexnější materiál, který nebude vítanou pomůckou nepřátel demokracie.

OTÁZKA PRO...

Dnešní Otázku pro... jsme položili členovi EHSV Florianu Marinovi, který je zpravodajem stanoviska *Lesy EU - nový unijní rámec pro monitorování lesů a strategické plány*. Ptáme se, jaké požadavky má EHSV na tento rámec vzhledem k tomu, jak důležité jsou lesy pro plnění cílů EU v oblasti klimatu a udržitelnosti.

NOVÝ RÁMEC EU PRO MONITOROVÁNÍ LESŮ BY MĚL BÝT UDRŽITELNÝ A PARTICIPATIVNÍ

Florian Marin

Evropský hospodářský a sociální výbor navrhuje, aby nový rámec EU pro monitorování lesů byl udržitelný, nákladově efektivní a provozně proveditelný. Měl by být rovněž včasný, bezpečný a zabezpečený,

dynamický, inkluzivní a participativní, aby umožnil úzkou spolupráci mezi vědeckými pracovníky a odborníky z praxe a zároveň lepší plánování a tvorbu politik založenou na faktech.

Je zcela zásadní zajistit doplňkovost a zabránit duplicitě údajů, které již jsou pokryty platnými předpisy o klimatu, ovzduší, biologické rozmanitosti nebo v rámci společné zemědělské politiky.

Co se týče změny klimatu, potřebujeme dlouhodobá data spolu s údaji o rozvoji venkova, oběhovém hospodářství a vědě. Důležitá je interoperabilita a stejná úroveň podrobnosti, technologií a frekvence, zejména při sběru doplňkových údajů ve všech členských státech EU. Musí se věnovat neustálá pozornost snižování administrativní zátěže a vyvarování se nadměrné byrokracie, jako je vícenásobné shromažďování údajů a podávání zpráv. Měla by být přikládána stejná důležitost ekonomickým, sociálním i a environmentálním údajům o lesích.

Nemenší pozornost zasluhuje respektování práv soukromého vlastnictví a vlastnictví údajů, a to zejména s ohledem na zásadu subsidiarity. Infrastruktura pro data o lesích by vždy měla sledovat veřejný zájem jako hlavní princip.

Každý členský stát EU, který má lesy, by měl mít dlouhodobý lesní plán, který doplní další strategie v oblasti lesnictví a zpracování dřeva tak, aby byl zajištěn plný soulad s cíli udržitelného rozvoje. Vzhledem k mnohostranné hodnotě lesů by do lesních plánů měly být zapracovány též aspekty sociální a hospodářské, stejně jako zásada partnerství, a do přípravy a provádění dlouhodobých lesních plánů by měla být zapojena též občanská společnost.

Měla by být posílena úloha Stálého lesnického výboru a jeho členy by měly být též subjekty z řad občanské společnosti.

VZÁCNÝ HOST

Naším vzácným hostem je Bruno Kaufmann, ambasador evropské občanské iniciativy, která je pro občany EU jedinečným nástrojem k navrhování nových právních předpisů Unie. Vysvětluje, proč je evropská občanská iniciativa nesmírně důležitá a proč je v

případě jejího úspěchu možné, že bude považována za jednu z nejúžasnějších demokratických vymožeností od zavedení všeobecného a rovného volebního práva ve 20. století.

Bruno Kaufmann je švédský politolog a novinář, který má na kontě publikace ve více než 40 jazycích na téma moderní přímé a zastupitelské demokracie. Jako korespondent se věnuje globální demokracii pro server SWI [swissinfo.ch](https://www.swissinfo.ch), který zajišťuje mezinárodní zpravodajství pro švýcarskou mediální společnost SRG SSR, a dále pokrývá severoevropská témata pro švýcarské veřejnoprávní rozhlasové a televizní vysílání. Bruno je spoluzakladatelem a členem vedení organizací na podporu demokracie, jako jsou Initiative and Referendum Institute, Democracy International a Global Forum on Modern Direct Democracy. Je ředitelem pro mezinárodní spolupráci v nadaci Swiss Democracy Foundation.

BRUNO KAUFMANN: PRO? JE EVROPSKÁ OBČANSKÁ INICIATIVA MNOHEM DŮLEŽITĚJŠÍ, NEŽ SI MOŽNÁ MYSLÍME

Stav demokracie je v mnohém za co kritizovat a pro evropskou občanskou iniciativu to platí obzvláště.

Podle nejnovější zprávy institutu Varieties of Democracy s názvem [Democracy Report](#) ze dne 7. března poklesl procentní podíl lidí žijících v demokraciích na úroveň z doby před téměř 40 lety. Přitom ačkoli má letos po celém světě právo volit ve volbách více lidí než kdykoli dříve, v celé řadě zemí, kde se tyto volby konají, roste míra autokracie.

Stížnosti bylo možno zaznamenat též během historicky prvního [Týdne občanské společnosti](#), který Evropský hospodářský a sociální výbor uspořádal počátkem března tohoto roku. Týkaly se evropské občanské iniciativy, která je prvním přeshraničním nástrojem přímé demokracie na světě. „Příliš složité“, „příliš nezajímavé“, „nebudí důvěru“, „neefektivní“ a „málo známé“ – to jsou jen některé z nepříliš lichotivých reakcí zúčastněných stran z řad občanské společnosti, médií, akademické obce a administrativního prostředí na tuto iniciativu.

Považuji tuto kritiku za správnou, a to až zdrcujícím způsobem, zároveň si však přiznejme, že je pořád až moc opatrná a mírná. Demokracie si zaslouží být dominantní světovou silou. Jako občané a nositelé volebního práva teď a tady na této planetě se o to musíme zasadit tím, že budeme žádat více, než momentálně máme.

To znamená, že nestačí postavit obranu proti strachu, dnešním diktátorům a jejich zbabělým nohsledům. Musíme se vydat vpřed, a to mnohem ráznějším krokem. Příkladem může být další rozvoj evropské občanské iniciativy.

Proč právě tohoto nástroje? Co nám nabízí? Tři věci. Právo, pomůcku a nástroj, který do té doby nikde na světě neexistoval. Je komplexní, propracovaný, digitální, přímo demokratický, nadnárodní, má podpůrnou infrastrukturu a je široce využíván.

Od svého vzniku v roce 2012 se evropská občanská iniciativa utváří, provozuje a zlepšuje a je živoucí důkazem toho, že demokratický prostor lze rozšiřovat a konsolidovat i v těch nejnáročnějších podmínkách.

Napřesrok dosáhne naše ratolest citlivého věku 13 let, a tak doufejme, že zarytost a energie mládí předvede Evropě a světu, co dokáže. Je nám zapotřebí této čerstvé a nespoutané síly, máme-li zásadně oživit strnulé myšlení národních států a rozčeřit byrokratické vody Evropské unie.

Aby bylo jasno – není třeba do úmoru vynalézat demokratické formy spolužití, jež často nazýváme inovacemi. Ne, musíme se naplno věnovat evropské občanské iniciativě tak, aby koncem dekády v 16 nebo nejpozději 18 letech dospěla.

Co se tím rozumí? Do roku 2028 nebo 2030 se musí stát dvě důležité změny. Zprv je třeba programotvorné pravomoci evropské občanské iniciativy postavit na roveň pravomocím Evropského parlamentu. Jinak řečeno, Evropané by měli mít možnost navrhopvat právní předpisy a jiné politické kroky stejně jako volení poslanci Evropského parlamentu.

Za druhé by občané EU do konce desetiletí měli mít nejen právo legislativní iniciativy, ale též celoevropského lidového hlasování k zásadním otázkám – často se jim jednoduše říká referenda. Myšlenka celoevropského referenda není ničím novým, nyní však uzrála díky zrodu a prvnímu vývoji evropské občanské iniciativy.

Jestliže se kolem evropské občanské iniciativy podaří vystavět tento typ budoucnosti, při zpětném pohledu lidé zjistí, že právě tomuto nástroji vděčí za ty nejúžasnější vymoženosti demokracie od zavedení všeobecného a rovného volebního práva na počátku 20. století.

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU OD 6. DO 9. ?ERVNA 2024 – JÁ K VOLBÁM P? JDU. A CO VY?

V naší nové rubrice *Já k volbám půjdu. A co vy?*, kterou budeme do EHSV info zařazovat až do června 2024, se spolu s našimi hosty zamýšlíme nad tím, jak a proč je třeba se zúčastnit voleb

do Evropského parlamentu. Tentokrát nám na tuto otázku odpověděla devatenáctiletá řecká studentka Konstantina Manoli, která se zúčastnila letošního ročníku akce „Vaše Evropa, váš názor“.

Na této stěžejní akci EHSV pro mládež, která se poprvé konala v rámci Týdne občanské společnosti, se sešlo více než 100 mladých lidí z celé EU, z kandidátských zemí a ze Spojeného království, aby vedli vášnivé diskuse o demokracii a budoucnosti Evropy.

Konstantina Manoli studuje cizí jazyky, překladatelství a tlumočnictví na Jónské univerzitě v Řecku. Je nadšenou lingvistkou, zapálenou pro politické diskuse a globální záležitosti.

SÍLA JE V ZÍT?KU: VÝVOJ DEMOKRACIE ZÁVISÍ P?EDEVŠÍM NA MLADÝCH VOLI? ÍCH

Konstantina Manoli

Nelze popřít, že výkon volebního práva je silným nástrojem k vyjádření názoru a ovlivnění politiky. Ve volbách si ostatně všichni vybíráme toho, kdo nám osobně připadá nejvhodnější, aby nás zastupoval, stejně jako naše přesvědčení a náš systém hodnot. Většinou však bohužel většina lidí spíše sílu volebního práva přehlíží, a pro nás mladé to platí o to více.

Vášnivě hlásáme chuť měnit svět, tvořit lepší budoucnost pro všechny a pro příští generace, a pak nás kdesi v půli cesty přepadne pocit, že naše názory, hodnoty ani ideály už nikoho nezajímají nebo je nemáme jak prosadit, a necháme toho.

Jako mladá žena z Řecka vím přesně, jaké to je. Dobře znám, jak frustrující je marné volání, pošlapávání našich práv a pocit bezmoci, když už nevidíte, co víc udělat. Někdy při sebevětší snaze nejdou věci tak, jak jsme chtěli. Právě v takových chvílích, pod tíhou marného snažení, často zapomínáme na jeden základní fakt – náš volební hlas je naše síla! Jak jednou prohlásil Barack Obama, není hlasu, na němž by nezáleželo.

Bohužel se obávám, že nejde jen o moji zkušenost, ani o něco ryze řeckého nebo spojeného s mladými lidmi či ženami. Pravda je taková, že popsane pocity mají mnozí bez ohledu na věk, etnickou příslušnost, pohlaví, náboženské vyznání nebo osobní situaci.

Hlasování ve volbách je náš kolektivní projev vůle, jakou si přejeme budoucnost. Chceme-li vepsat naše sny a hodnoty do rozhodování o naší společnosti, musíme vzít věci do vlastních rukou. Musíme jednat, prostě proto, že náš hlas je klíčem k bráně budoucnosti, kde bude slyšet hlas aktivní mládeže.

Vzpomeňme též slova Johna Lewise: „Když ne my, tak kdo? Když ne teď, tak kdy?“

NOVINKY Z EHSV

Rozšíření: Zástupci kandidátských zemí EU se od nyní zapojí do činnosti EHSV

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) 15. února oficiálně zahájil svou iniciativu, díky níž se zástupci občanské společnosti z kandidátských zemí EU mohou zapojit do jeho činnosti. Celkem 131 členů z kandidátských zemí, kteří byli vybráni, aby vytvořili skupinu odborníků z řad občanské společnosti, se bude moci podílet na práci Výboru. EHSV se tak stal vůbec první institucí, která otevřela své dveře kandidátským zemím EU.

Tato iniciativa, která je jednou z [politických priorit](#) **předsedy EHSV Olivera Röpkeho**, usnadňuje postupnou a skutečnou integraci kandidátských zemí do EU, a ukazuje tak novou cestu, jak je zapojit do činnosti EU.

EHSV tuto iniciativu slavnostně spustil na svém plenárním zasedání, kde ji vřele uvítali místopředsedkyně Evropské komise **Věra Jourová**, předseda vlády Černé Hory **Milojko Spajić** a albánský premiér **Edi Rama**. Podobně reagovali také zástupci občanské společnosti z devíti kandidátských zemí EU (Albánie, Bosny a Hercegoviny, Gruzie, Moldavska, Černé Hory, Severní Makedonie, Srbska, Turecka a Ukrajiny) i další členové z kandidátských zemí, kteří průběh zasedání sledovali na internetu. Všichni se přitom diskuse na plenárním zasedání EHSV zúčastnili vůbec poprvé.

Předseda Röpke při této historické příležitosti prohlásil: „Kandidátské země už nemůžeme nechat dále čekat. V EHSV jsme se proto rozhodli otevřít dveře kandidátským zemím a zapojit jejich zástupce do naší práce.“

„Velmi si této postupné integrace vážíme,“ uvedl **premiér Milojko Spajić**. Nevnímáme ji jako náhradu za členství, nýbrž jako způsob, jak se mohou země západního Balkánu (v závislosti na svých zásluhách) i samotná EU připravit na integraci“.

Albánský premiér Edi Rama je podle svých slov „pevně přesvědčen, že to, čeho jsme dnes svědky v EHSV, by se mělo odehrát také v Evropském parlamentu, v Evropské komisi i v Evropské radě. Je to jediná cesta, jak obrousit všechny hrany a velmi konkrétním způsobem vnést do tohoto procesu novou energii.“

Místopředsedkyně Evropské komise pro hodnoty a transparentnost **Věra Jourová** pak připomněla, že „rozšíření – které je v zájmu nás všech –, představuje pro EU i nadále geostrategickou investici. Proto podporujeme nejen tuto iniciativu, kterou jsme tu dnes společně zahájili, ale i všechny další iniciativy, které pomáhají našim partnerským zemím zavést reformy, jež zlepší jejich hospodářskou výkonnost a posílí demokracii.“

Seznam všech členů z kandidátských zemí, kteří byli vybráni, je k dispozici [zde](#). (at)

Týden občanské společnosti – evropská občanská společnost definuje plán pro příští vedoucí představitele EU

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) uspořádal ve dnech 4. až 7. března úplně první Týden občanské společnosti, na němž se sešlo přes 800 zástupců organizací občanské společnosti a mládežnických organizací, aby se společně zamysleli nad blížícími se volbami a budoucností EU. EHSV má nyní v úmyslu zahrnout výsledné poznatky v červenci do svého usnesení, v němž chce příští představitele Evropského parlamentu a Komise upozornit na to, co od nich občanská společnost očekává.

Na programu Týdne občanské společnosti bylo pět významných iniciativ – [Dny občanské společnosti](#), [Den evropské občanské iniciativy](#), akce [Vaše Evropa, váš názor \(YEYS\)](#), slavnostní udělení [Ceny pro občanskou společnost](#) a [seminář pro novináře](#). Cílem při tom bylo:

- umožnit občanům, aby se angažovali v záležitostech EU a uplatnili svá demokratická práva,
- identifikovat faktory ohrožující demokratické hodnoty, jako je například šíření dezinformací a nezájem voličů, a navrhnout v tomto ohledu potřebné kroky,
- formulovat doporučení občanské společnosti, jež budou moci být využita v budoucích plánech EU.

Následně byl vypracován [první krátký přehled](#) toho, co by chtěly organizace občanské společnosti novým vedoucím představitelům EU sdělit. Hlavním tématem je odpovědná správa věcí veřejných, inkluzivnost politik a udržitelná budoucnost pro všechny Evropany.

Boj proti dezinformacím

Zástupci mládeže a novináři jsou v souvislosti s nadcházejícími volbami do Evropského parlamentu znepokojeni tím, jak prudce se rozmáhají dezinformace a polarizuje se diskuse na internetu, a vyzvali proto k přijetí účinného právního rámce. Občanská společnost má za to, že se vlády, školy a technologické firmy musí společně snažit rozvíjet digitální gramotnost, a vytvořit tak inkluzivní a znalostmi podložené on-line prostředí.

Hospodářství, které bude mít přínos pro lidi i pro naši planetu

Občanská společnost upozornila, že je nutné přestat usilovat v první řadě o růst a namísto toho zaujmout komplexní přístup, v němž bude kladen důraz na kvalitní život, prosperitu a respektování limitů našeho životního prostředí. Mládežnické organizace v tomto ohledu navrhly, aby byla přijata směrnice o udržitelnosti podniků a aby byly zavedeny zvláštní daně vztahující se na neekologické výrobky.

Účastníci rovněž zdůraznili, že EU hraje důležitou roli v rámci digitální transformace a že zcela zásadní význam má etické řízení využívání umělé inteligence a vzdělávání občanů v této oblasti. Díky těmto opatřením bude možné docílit odpovědného hospodářského růstu a občané budou schopni držet krok s novým vývojem ve světě technologií.

Posílení postavení mladých lidí

Občanská společnost zdůraznila, že je naprosto nezbytné posílit postavení mladých lidí, aby mohli spoluutvářet budoucnost Evropy. Doporučila, aby se u všech politik EU začal ověřovat jejich dopad na mladé lidi. Mládežnické organizace pak navrhly, aby byl ve volbách do Evropského parlamentu uplatněn systém kvót pro mladé kandidáty, neboť by se tím posílilo zastoupení mladých lidí v tomto orgánu.

Upevnění demokracie

Účastníci uvedli, že naše demokracie musí být odolnější a inkluzivnější. Zdůraznili rovněž, že je nutné vést na všech úrovních správy strukturovaný občanský dialog, který by spolu s budováním kapacit umožnil posílit občanskou společnost v kandidátských zemích EU a vytvořit v Evropě bezpečné a příznivé prostředí, v němž se bude moci občanská společnost náležitě rozvíjet.

Od návrhů k praxi

Během Týdne občanské společnosti byly jasně pojmenovány pozitivní stránky evropské občanské iniciativy, ale i související problémy. Účastníci sice uznali, že se podařilo dosáhnout jistých úspěchů, vyjádřili však zklamání nad nedostatečnou mírou reakce ze strany orgánů EU. Vyzvali k tomu, aby byly v návaznosti na tyto iniciativy podnikány konkrétní kroky a podporovalo se silné partnerství a zapojení občanů prostřednictvím sdílení osvědčených postupů.

Další postup

EHSV má v úmyslu zahrnout tato doporučení do svého usnesení, v němž chce budoucí představitele Evropského parlamentu a Komise upozornit na to, co od nich občanská společnost očekává. (gb)

[Cenu EHSV pro občanskou společnost na téma duševního zdraví si odnesla irská nadace Third Age](#)

EHSV jednou za rok uděluje Cenu pro občanskou společnost, jejímž smyslem je vyjádřit uznání neziskovým projektům, které provádějí jednotlivci, organizace občanské společnosti či podniky. Vždy se při tom zaměřuje na jednu z důležitých oblastí své činnosti. 14. ročník soutěže o Cenu pro občanskou společnost byl věnován tématu duševního zdraví a jeho vítězem se stala irská nadace Third Age a její síť sociálně se angažujících osob AgeWell, která pomáhá starším lidem a snaží se zmírnit jejich pocit osamění.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) ocenil 7. března pět neziskových organizací za jejich mimořádný přínos v oblasti pomoci osobám s duševními problémy, kterých v EU prudce přibýlo.

Mezi těchto pět vítězných projektů byla rozdělena peněžitá odměna ve výši 50 000 EUR, která je s tímto oceněním spojena.

První cenu v hodnotě 14 000 EUR si odnesla irská dobročinná [nadace Third Age](#).

Další čtyři oceněné projekty obdržely po 9 000 EUR a umístily se v tomto pořadí:

- 2. místo: **sdružení Pro Lapinlahti**, FINSKO, za své komunitní centrum [Lapinlahden Lähde](#)
- 3. místo: [Integra](#), SLOVENSKO, za svou iniciativu **Blázníš? No a!**
- 4. místo: [nadace Lilinkoti](#), FINSKO, za své hry s názvem [The World of Recovery](#)
- 5. místo: organizace [Animenta](#), ITÁLIE, za svůj projekt **Telling Stories for Good**

DRŽITEL PRVNÍ CENY

Irská dobročinná **nadace Third Age** a její síť sociálně se angažujících osob **AgeWell** pomáhá osamělým, slabším a zranitelným seniorům. **Jedná se o zcela specifickou komunitní službu, v jejímž rámci se osoby ve věku nad 50 let starají o starší lidi, kteří jsou v ohrožené kategorii a potřebují pomoc.** AgeWell tyto seniory navštěvuje doma a pomocí mobilní aplikace sleduje jejich duševní zdraví. Tímto způsobem jim zprostředkovává sociální kontakt a emocionální podporu a může také včas identifikovat zdravotní rizika.

DALŠÍ VÍTĚZNÉ PROJEKTY

Druhé místo obsadilo finské **sdružení Pro Lapinlahti** a jeho komunitní centrum **Lapinlahden Lähde** („lähde“ ve finštině znamená zdroj či pramen). Toto centrum se nachází v přestavěné helsinské nemocnici Lapinlahti. Pořádá různé workshopy a akce, během nichž se snaží zvýšit povědomí o otázkách duševního zdraví, a každoročně přivítá na 50 000 návštěvníků. Je pojímáno jako místo, v němž může být každý sám sebou a není nijak diagnostikován nebo škatulkován. Cílem je poskytnout lidem možnost samostatně se rozvíjet, a nikoli k nim přistupovat paternalisticky.

Na třetí příčce se umístila slovenská organizace **Integra** a její iniciativa **Blázníš? No a!**, jejímž cílem je informovat mladé lidi o otázkách duševního zdraví, aby jim porozuměli, přistupovali k nim s empatií a zbavili se předsudků. Umožňuje jim totiž přímo se přesvědčit o tom, co to znamená mít psychické problémy a jak probíhá cesta k uzdravení.

Držitelem čtvrté ceny se stala **finská nadace Lilinkoti**, která se snaží podpořit duševní zdraví prostřednictvím inovativních a kreativních her s názvem **The World of Recovery**. Tyto hry pomáhají zotavit se z psychických problémů prostřednictvím dosahování cílů, které posilují zdravé sebevnímání a samostatnost a podněcují k vedení aktivního a naplněného života. První z nich je nenásilná mobilní hra a druhá je cenami ověřená stolní hra, v níž na sebe hráči berou různé role. Hry jsou k dispozici zdarma. Jejich cílovou skupinou jsou osoby, které mají psychické problémy nebo se léčí ze závislosti na návykových látkách, a také odborníci na tuto oblast.

Pětici vítězů uzavírá italská nezisková organizace **Animenta a její projekt Telling Stories for Good (tj. podělit se o své zkušenosti, a pomoci tak ostatním)**. Tento projekt je namířen proti stereotypnímu pohledu na poruchy v příjmu potravy, jimiž jen v samotné Itálii trpí více než čtyři miliony lidí, z nichž je polovina v dospívajícím věku. Spočívá v preventivních a informačních programech, které ve svém volném čase provádějí specialisté v tomto oboru na internetu a ve školách po celé Itálii.

EHSV zahájil letošní ročník soutěže o Cenu pro občanskou společnost v červenci 2023. Jeho tematickým zaměřením chtěl vyzdvihnout stěžejní roli, kterou občanská společnost hraje v oblasti léčby a prevence psychických problémů. **Vítězné projekty byly vybrány z více než 100 přihlášek z 23 členských států.**

V minulých letech byla ústředním tématem soutěže například mládež a pomoc Ukrajině, opatření v oblasti klimatu, genderová rovnost a posílení postavení žen a migrace. V roce 2020 udělil EHSV místo své Ceny pro občanskou společnost výjimečně Cenu za občanskou solidaritu, která byla věnována boji proti pandemii COVID-19. (II)

Den evropské občanské iniciativy 2024: v oblasti občanské angažovanosti máme vyšší ambice

Den evropské občanské iniciativy 2024 nám jasně připomněl potenciál, ale také limity evropské občanské iniciativy. V diskusích byly oceněny úspěchy minulých iniciativ, které zvýšily povědomí a podnítily veřejnou debatu, ale hovořilo se i o pocitech frustrace v souvislosti s tím, že je třeba, aby orgány EU byly reaktivnější a věnovaly větší pozornost následným opatřením.

Hlavní závěry Dne evropské občanské iniciativy:

- **Více než jen „kniha návrhů“.** Úspěšné evropské občanské iniciativy by automaticky měly vést k zásadním krokům ze strany Komise, včetně konkrétních reakcí a případně legislativních návrhů. Tím by se zajistil jejich přímý vliv na právní předpisy EU a podpořilo by to smysluplnější dialog mezi občany a institucemi.
- **Silnější partnerství.** Spolupráce je základ všeho. Aby názory občanů zněly dostatečně nahlas, vyžaduje to strategickou spolupráci mezi organizátory, občanskou společností, sdělovacími prostředky a veřejnými partnery.
- **Soustavné zlepšování.** Rámec pro evropské občanské iniciativy se neustále vyvíjí. Využíváním osvědčených postupů a podporou sdílení znalostí mezi zúčastněnými stranami můžeme proces evropské občanské iniciativy posílit a umožnit aktivní účast ještě většího počtu občanů.

Díky evropské občanské iniciativě mohou občané žádat po EU, aby podnikla kroky a navrhla nový právní předpis týkající se konkrétního tématu. Jakmile iniciativa dosáhne 1 milionu podpisů, Komise rozhodne, jaká opatření budou podniknuta. (gb)

Vaše Evropa, váš názor 2024: priority mládeže pro p?íští legislativní období EU

Více než 100 mladých lidí z EU, kandidátských zemí a Spojeného království se zúčastnilo akce **Vaše Evropa, váš názor!**, aby se podělilo o své názory a doporučení, jak by měla do budoucna vypadat Evropská unie. Vzhledem k blížícím se volbám do

Evropského parlamentu byl letošní ročník této akce zaměřen na boj proti klesající angažovanosti mladých lidí a na podporu jejich zapojení.

Hlavní doporučení:

1. zavést kvóty pro mladé lidi ve volbách do Evropského parlamentu,
2. přijmout směrnici, která by stanovila povinnost zohlednit v rámci dodavatelských řetězců a činnosti podniků otázky týkající se lidských práv a životního prostředí,
3. vytvořit právní rámec pro sociální média s cílem bojovat proti polarizaci a dezinformacím,
4. vypracovat jednotnou strategii týkající se sexuálních a reprodukčních práv,
5. zavést zvláštní pokyny pro zdanění zboží, které poškozují klima, a vyčlenit takto získané příjmy na financování iniciativ šetrných ke klimatu.

Tyto návrhy budou předloženy orgánům a tvůrcům politik EU a promítnout se do závěrů Týdne občanské společnosti a do usnesení EHSV k nadcházejícím volbám do Evropského parlamentu.(gb)

EHSV volá po strategii pro občanský dialog

V diskusi s místopředsedkyní Komise a komisařkou pro demokracii a demografii Dubravkou Šuicou vyzval EHSV k vypracování strategie pro občanský dialog, která by měla být prvním krokem k posílení úlohy občanské společnosti a zvýšení účasti občanů na tvorbě politik EU.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) své požadavky promítl do stanoviska [Možnosti posílení občanského dialogu a participativní demokracie v Evropské unii](#), jež bylo přijato záhy poté, co na plenárním zasedání EHSV dne 15. února proběhla tato diskuse.

Stanovisko zdůrazňuje, že je naléhavě nutné posílit provádění článku 11 Smlouvy o EU (SEU), podle něhož mají orgány společnou odpovědnost za zajištění aktivního zapojení organizované občanské společnosti do tvorby právních předpisů EU.

To by mělo být provedeno v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy, která byla přelomovou iniciativou a významným demokratickým procesem. V jejím rámci proběhla řada diskusí vedených občany se zaměřením na témata, jež mají přímý dopad na životy občanů.

„Všichni víme, že občané musí mít příležitost vyjádřit svůj názor i jinak než prostřednictvím volební urny. Orgány a instituce EU se musí naučit lépe zapojovat občanskou společnost do smysluplného dialogu, nad rámec pouhého informování a konzultací,“ uvedl předseda EHSV **Oliver Röpk**.

Pro dosažení transparentnější, inkluzivnější a demokratičtější EU je nutné zajistit výraznější občanskou angažovanost a silné partnerství mezi orgány a institucemi EU a vládními orgány členských států. „Naše kolektivní úsilí zajistí, že EU bude i nadále zdrojem naděje a vzorem participativní demokracie pro svět,“ zdůraznila komisařka Šuica.

„Prostřednictvím tohoto stanoviska vyzývá EHSV evropské orgány, aby podnikly konkrétní kroky a přijaly strategii pro občanský dialog, jež by vedla k vytvoření akčního plánu a uzavření interinstitucionální dohody zahrnující všechny úrovně EU“, vyjádřil se zpravodaj stanoviska **Pietro Barbieri**. „Závazek, který v tomto smyslu přijal EHSV, je známkou naléhavé potřeby, na jejíž řešení nelze rezignovat a nelze jej ani odložit,“ dodal.

Spoluzpravodajka stanoviska **Miranda Ulens** uvedla: „V oblasti sociálního dialogu již máme osvědčené postupy. Návrhy, které předkládáme, zajistí, aby byly vyslyšeny i další legitimní a reprezentativní organizace. Vytvořme pro naše občany skutečnou demokratickou Evropu! #TogetherStrong!“ (II)

[Seznamte se s šampiony excellence – EHSV a Evropská komise vyzdvihují odbornou přípravu jako způsob, jak řešit nedostatek pracovních sil](#)

Dne 23. února uspořádal Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) spolu s Evropskou komisí v rámci Evropského roku dovedností stěžejní akci, na níž se sešlo více než 400 mladých lidí

ze všech členských států EU. Jejich záměrem bylo vyzdvihnout dovednosti potřebné pro stávající a budoucí pracovní místa.

Akce [Seznamte se s šampiony excellence](#) (Meet the Champions of Excellence) se zúčastnilo 35 mladých lidí z EU, kteří nedávno uspěli v těchto soutěžích: [WorldSkills](#), [EuroSkills](#) a [Abylimpics](#) (olympijské hry pro osoby se zdravotním postižením zaměřené na dovednosti). Soutěžící se zde zapojili do více než 20 různých disciplín, mezi nimiž byla mobilní robotika, IKT, mechanika, grafický design, automobilové technologie a stavebnictví.

Šampioni vyprávěli své inspirativní příběhy o tom, jak dosáhli vzdělání a jak se vyvíjela jejich profesní kariéra. Během praktických prezentací měli mladí lidé z publika možnost se seznámit s tradičními a novými dovednostmi v odvětvích, jako je květinářství, lakování automobilů, robotika a virtuální realita. Součástí těchto prezentací byly i diskuse o integraci robotických systémů, ukázka odminovacího robota pro Ukrajinu a projektování pomocí počítače (CAD) používané ve strojním inženýrství.

Cílem bylo vyzdvihnout přínosy a příležitosti, které poskytuje odborné vzdělávání a příprava, zejména v souvislosti s ekologickou a digitální transformací a budoucím světem práce. Odborné vzdělávání a příprava mají v současné situaci, kdy se v EU nedostává pracovních sil a dovedností a existuje zde nesoulad mezi

nabízenými a požadovanými dovednostmi, obzvláštní význam. Více než tři čtvrtiny podniků v Unii totiž uvádějí, že je pro ně obtížné najít pracovníky s potřebnými dovednostmi.

Předseda EHSV Oliver Röpke při této příležitosti uvedl: „Dovednosti jsou klíčem k úspěchu mladých lidí v osobním i v profesním životě. Vzhledem k současné digitální a ekologické transformaci nám dovednosti mohou nejen umožnit, abychom se dokázali přizpůsobit, ale také abychom ovlivnili podobu budoucích pracovních míst.“

Komisař pro pracovní místa a sociální práva Nicolas Schmit k tomu poznamenal: „Odborná příprava nabízí na dnešním trhu práce celou řadu příležitostí. Jsem přesvědčen, že odborné vzdělávání a příprava nám mohou pomoci řešit nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a nedostatek pracovních sil, které brzdí evropský průmysl.“

Tato akce ukázala, že odborné vzdělávání a příprava jsou vhodnou volbou, která nabízí zajímavé kariérní vyhlídky a rychlejší pracovní příležitosti mladým lidem i dospělým, kteří si přejí změnit zaměstnání nebo jednoduše zlepšit dovednostní výbavu. Pro mnoho potenciálních studentů však často není prioritou. V roce 2021 se sotva polovina všech studentů středních škol v EU zapsala do programů s odborným zaměřením.

V roce 2022 se téměř 80 % čerstvých absolventů odborného vzdělávání a přípravy podařilo získat zaměstnání. EU usiluje o to, aby jich do roku 2025 bylo 82 %. (II)

Evropský demokratický pas byl aktualizován

Chcete změnit vzdělávací systém? Máte problémy s kontaminovanými potravinami? Chcete, aby se nákladní doprava přesunula ze silnice na železnici? Nebo narážíte na problémy při registraci svého podniku v jiné zemi EU? Občané EU mají mnoho práv, zároveň však musí činit také obtížná rozhodnutí. Potřebují proto vědět, kde a jak mohou dané věci změnit a jaké možnosti při tom mohou využít.

Na to vše vám pomůže nalézt odpověď náš oblíbený Evropský demokratický pas. A navíc byl právě aktualizován! Obsahuje přehledy základních údajů, související informace a pokyny a návody týkající se všech aspektů moderní evropské demokracie. Najdete v něm i sadu nástrojů na podporu účasti a podrobného průvodce evropskou občanskou

iniciativou.

[Nová verze](#) je již k dispozici v několika jazycích a další budou přidány během pár týdnů. (cw)

NOVINKY ZE SKUPIN

Nastal čas vypracovat komplexní evropský program pro obranný průmysl

Antonello Pezzini, delegát Poradní komise EHSV pro průmyslové změny a bývalý člen skupiny Zaměstnavatelé v EHSV

Evropský komisař pro vnitřní trh Thierry Breton v lednu opět upozornil, že pro zajištění naší bezpečnosti je nezbytné konsolidovat vnitřní obranný trh. Konkrétně při tom prohlásil: „Začali jsme s municí pro Ukrajinu. Nyní však musíme tento přístup rozšířit a zahrnout do něj i komplexní evropský program pro obranný průmysl, díky němuž budeme moci podporovat rozvoj evropské průmyslové základny a vybudovat infrastrukturu potřebnou k ochraně sporných území.“

EHSV již mnohokrát upozornil na to, že je nutné podpořit realizaci **Evropského programu rozvoje obranného průmyslu**, jež má vést k vytvoření interoperabilního a integrovaného systému společné obrany.

Tento cíl je s ohledem na současnou geopolitickou situaci o to naléhavější. Je totiž zcela nezbytné, abychom zlepšili strategickou autonomii Evropy v oblasti obrany a vytvořili stabilní společnou průmyslovou a technologickou základnu.

Evropský program rozvoje obranného průmyslu by měl být součástí společné strategické vize pro obranný průmysl, která může směřovat k účinné integraci evropských výrobců a uživatelů zahrnující alespoň tři členské státy.

Ukazuje se, že je stále naléhavější navázat na evropské úrovni strukturovaný dialog, a to v součinnosti a koordinaci s NATO, a vytvořit Radu ministrů obrany, která bude schopna zajistit soustavné politické vedení a představovat fórum pro konzultace a přijímání skutečně evropských rozhodnutí.

Právní předpisy přitom musí zajistit: rovnováhu mezi velkými a malými zeměmi, 20% podíl menších podniků, odbornou přípravu pro kvalifikované pracovníky a nové profily pracovních míst a také změnu kvalifikace zaměstnanců, jejichž dovednosti již nejsou zapotřebí nebo jsou zastaralé.

Nyní však nastal čas tento přístup rozšířit a posílit. Jeho součástí by totiž měl být i komplexní evropský program pro obranný průmysl, díky němuž budeme moci podpořit rozvoj evropské průmyslové základny tím, že budeme vyvíjet zboží dvojího užití. Jde o zboží včetně softwaru a technologií, které lze použít pro civilní i vojenské účely a také pro navrhování, vývoj, výrobu nebo nasazení chemických či biologických zbraní a jejich nosičů.

Celý článek Antonella Pezziniho si můžete přečíst ve zpravodaji skupiny Zaměstnavatelé v EHSV na adrese <https://europa.eu/!vYX7Wq>.

Z pole do ulic

Zelenou dohodu nelze realizovat bez sociální dohody

skupina Zaměstnanci v EHSV

26. února zablokovali zemědělci se svými traktory provoz v bruselských ulicích. Za několik uplynulých týdnů to bylo již podruhé, co se vydali demonstrovat své rozhořčení. V evropské čtvrti se toho dne naskytl zcela jiný obrázek, než bývá zvykem – obvyklé proudění perfektně oblečených a učesaných davů vystřídaly nákladáky, traktory a hromady sena a hořících pneumatik. Za těmito protesty stojí řada různých důvodů, [od společné zemědělské politiky přes politiku ochrany životního prostředí až po záležitosti úplně jiného rázu](#).

Evropské venkovské oblasti jsou totiž dlouhodobě v těžké situaci. Členové skupiny Zaměstnanci i EHSV jako celek již mnohokrát upozornili, že [zelenou dohodu nelze realizovat bez sociální dohody](#). Tento požadavek sice může znít jen jako další „bruselský slogan“, bylo by však vážnou chybou jej tak brát a ignorovat. Venkov se potýká se skutečnými problémy, k nimž patří například to, že [zprostředkovatelé platí zemědělcům za jejich produkty naprosto směšné peníze, ale sami pak spotřebitelům účtují nehorázné ceny](#). Kromě toho se zemědělcům nedostává náležité podpory na provádění environmentálních reforem a čelí (nespravedlivým) praktikám volného obchodu, náročným pracovním podmínkám a důsledkům změny klimatu.

Evropská komise v reakci na tyto protesty [chvatně stáhla své požadavky týkající se používání pesticidů](#), což je ještě znepokojivější než absence řádných konzultací, účasti sociálních partnerů a kroků v rámci sociální politiky. Stejně jako u environmentálních opatření mohou naši politikové i v tomto případě získat upuštěním od těchto opatření trochu času, na životním prostředí to však napáchá nenapravitelné škody.

Těchto protestů se navíc v souvislosti s nadcházejícími volbami do Evropského parlamentu snaží zneužít krajní pravice, které se poměrně úspěšně daří namířit je proti cílům udržitelného rozvoje, Zelené dohodě pro Evropu a Agendě 2030.

Konference na téma Posílení občanské společnosti a participativní demokracie v Evropské unii: další postup

skupina Organizace občanské společnosti v EHSV

Skupina Organizace občanské společnosti v EHSV pořádá dne 25. března od 14:30 do 18:00 SEČ konferenci, která proběhne v Bruselu a v jejímž rámci bude pozornost zaměřena na to, jak mohou EU jako celek i jednotlivé členské státy podpořit efektivní udržitelný občanský dialog a participativní demokracii.

Mezi pozvanými řečníky budou:

- místopředseda Evropského parlamentu **Pedro Silva Pereira**, který zastupuje předsedkyni EP Robertu Metsola ve styku s organizacemi občanské společnosti zastupujícími občany, a
- **Jeho Excellence Willem van de Voorde**, velvyslanec Belgie a stálý zástupce Belgie při EU.

Během konference budou představeny tyto dvě iniciativy z poslední doby:

- **stanovisko EHSV** Možnosti posílení občanského dialogu a participativní demokracie v Evropské unii ([SOC/782](#)), které bylo vypracováno na žádost belgického předsednictví Rady EU a přijato na plenárním zasedání EHSV dne 15. února, a
- **otevřený dopis**, jenž získal podporu 156 signatářů z 26 členských států EU a který iniciovala skupina Organizace občanské společnosti společně s organizací Civil Society Europe. Dopis vyzývá hlavní orgány EU, aby přijaly konkrétní opatření k zavedení otevřeného, transparentního a pravidelného dialogu s organizacemi občanské společnosti, a to ve všech oblastech politiky.

Konference se zúčastní zástupci institucionálních subjektů i širší veřejnosti, aby se společně zamysleli nad tím, jakými způsoby lze provést opatření navržená v rámci těchto a dalších iniciativ.

Konference je **veřejně přístupná**. Abyste se mohli aktivně zapojit, ať už na místě, či na dálku, je nutné se předem zaregistrovat. Akce bude **živě přenášena po internetu**.

Další informace a předběžný program jsou k dispozici **na webové stránce akce**, kde je rovněž možné se zaregistrovat a kde také bude k dispozici živý přenos.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

[V naší brožurě vám představujeme některé z účastníků 14. ročníku Ceny pro občanskou společnost](#)

EHSV zveřejnil brožuru, jež přibližuje některé z projektů, které se ucházely o jeho Cenu pro občanskou společnost na téma duševního zdraví. Jeho záměrem bylo ukázat, co všechno občanská společnost dělá ve snaze zastavit neslyšně se šířící epidemii psychických problémů v EU. Brožura je k dispozici [na tomto odkazu](#).

Věděl jste, že... Fakta a čísla o duševním zdraví

Údaje o duševním zdraví v EU rozhodně neskýtají důvod k optimismu, nýbrž jsou naopak alarmující. EHSV se domnívá, že je nutné podpořit duševní zdraví prostřednictvím důraznějších opatření na vnitrostátní i evropské úrovni. V minulosti již mimoto vyzval, aby byly přijaty závazné právní předpisy, které by umožnily předcházet psychosociálním rizikům na pracovišti. Na téma duševního zdraví zaměřil také svou letošní Cenu pro občanskou společnost, aby tak vyzdvihl do popředí, jakým způsobem se občanská společnost soustavně snaží pečovat o duševní pohodu evropských občanů.

1. EHSV se rozhodl novat problematice duševního zdraví jednu ze svých předních iniciativ – letošní Cenu pro občanskou společnost. Vedla ho k tomu skutečnost, že se dle dostupných informací v důsledku pandemie COVID-19 v celé Evropě prudce zvýšil počet lidí, kteří mají psychické potíže, jako jsou například úzkostné stavy či deprese. Podle OECD se v některých evropských zemích více než zdvojnásobil počet mladých lidí trpících projevy úzkosti. V souvislosti s pandemií se rovněž snížil věk, kdy se začínají objevovat poruchy příjmu potravy, zejména u dospívajících. Už v době před pandemií COVID-19 mělo v EU psychické problémy přinejmenším 84 milionů lidí, tj. asi jedna šestina jejich obyvatel.
2. Duševním a behaviorálním potížím jsou každoročně postiženi zhruba 4 % úmrtí. Mimoto má špatné duševní zdraví také obrovský ekonomický dopad, neboť jsou s ním spojeny přímé a nepřímé náklady ve výši rovnající se přibližně 4 % HDP. Více než třetina těchto nákladů je dána nižší mírou zaměstnanosti a poklesem pracovní produktivity.
3. Podle Eurostatu mělo v roce 2020 44,6 % zaměstnaných obyvatel ve věku 15 až 64 let pocit, že jsou při práci vystavováni rizikovým faktorům, které mohou nepříznivě ovlivnit jejich duševní pohodu. Nejvíce z nich – téměř jedna pětina zaměstnaných v EU – mezi těmito faktory zmínilo přílišnou pracovní zátěž a časový tlak.
4. Duševní pohoda se na úrovni EU stala jedním z prioritních politických témat. Na základě toho přijala Komise v červnu 2023 komplexní přístup k duševnímu zdraví. EU na uplatnění tohoto nového přístupu vyčlenila 1,23 miliardy EUR. Cílem je podpořit duševní zdraví v rámci všech politik EU a zaměřit se při tom na tři hlavní zásady, tj. přímou a účinnou prevenci, přístup ke kvalitní a cenově dostupné zdravotní péči a léčbu v oblasti duševního zdraví a možnost začlenit se po uzdravení znovu do společnosti. I EHSV považuje duševní zdraví jako jednu ze svých politických priorit a nejdůležitějších sfér činnosti.
5. EHSV obdržel do své soutěže o Cenu pro občanskou společnost 105 přihlášek z celé EU. Jde o projekty zabývající se širokou škálou činností – od prevence psychosociálních rizik na pracovišti přes překonávání problémů, například v souvislosti se zneužíváním návykových látek a kybernetickou závislostí, až po odbourávání stigmatizace v oblasti duševního zdraví a poskytování komunitní pomoci. EHSV doufá, že zviditelněním a oceněním těchto důležitých nestátních iniciativ v oblasti podpory duševního zdraví pomůže inspirovat k podobným krokům i ostatní. (sg)

Péče o duševní zdraví seniorů – mocný vliv sociálního kontaktu

Irská dobročinná nadace Third Age pomáhá prostřednictvím své sítě sociálně se angažujících osob AgeWell starším lidem a snaží se zmírnit jejich pocit osamění. Tyto osoby, které jsou samy ve věku nad 50 let, navštěvují seniory jednou týdně u nich doma,

tráví s nimi čas a pomocí mobilní aplikace také sledují jejich zdravotní a psychický stav. Alison Branigan z nadace Third Age nám sdělila, že v irském hrabství Meath tuto službu využilo již přes 500 lidí a pro některé z nich byla doslova „spásou“, nebo dokonce „světlem na konci dlouhého temného tunelu“.

Co nadaci Third Age vedlo k zahájení tohoto projektu?

Vytvořením sítě AgeWell jsme chtěli pomoci přibývajícím počtu starších lidí v hrabství Meath, kteří potřebují zvláštní sociální, emocionální, psychologickou a fyzickou péči. Náš zdravotnický systém čelí obrovskému tlaku, naše populace roste a stárne a na některé služby – například domácí péči – se musí dlouho čekat v pořadníku. AgeWell v tomto ohledu poskytuje rychlou a praktickou pomoc, a doplňuje a podporuje tak náš stávající systém zdravotní péče. Pomáháme osamělým, slabším a zranitelným seniorům, kteří jsou upoutáni doma a odříznuti od okolního světa, aby mohli žít kvalitněji a po delší dobu tam, kde chtějí.

Zprostředkováváme jim sociální kontakt, průběžně sledujeme jejich zdravotní a psychický stav a snažíme se identifikovat a řešit případné problémy dříve, než přerostou v něco závažnějšího. AgeWell rovněž perfektně zapadá do filozofie naší organizace Third Age, která seniorům poskytuje přímou pomoc prostřednictvím inovativních služeb a programů a dává starším lidem jedinečnou možnost dobrovolně se angažovat a pomáhat svým vrstevníkům a jiným skupinám ve společnosti.

Jaký měl tento projekt ohlas? Co si o něm myslí lidé, kterým jste pomohli? Můžete případně uvést nějaký příklad?

Síť AgeWell pomohla již více než 500 lidí v irském hrabství Meath. Mnozí z nich nesmírně oceňují sociální kontakt, kterého se jim v rámci tohoto programu dostává. Mají k našim dobrovolníkům skutečně důvěru, díky čemuž můžeme snáze zjistit, co potřebují a čeho se obávají, abychom jim mohli lépe pomoci.

Naši klientu nám často říkají: „byli jste pro mě záchranou“, „ani jsem si neuvědomoval, že potřebuji pomoc, dokud jste mi ji neposkytli“, „jsem moc vděčná za tuto službu a za tyto návštěvy, je to pro mě vždy nejpříjemnější okamžik týdne“, „cítil jsem se hrozně osaměle a celé dny jsem se s nikým nevidal, a teď se pokaždé moc těším na další návštěvu“. Jeden z klientů, který na tom byl opravdu velmi špatně a dle svých slov několikrát uvažoval o sebevraždě, nám řekl: „Naštěstí jsem v potřebnou chvíli objevil AgeWell, bylo to, jako bych uviděl světlo na konci dlouhého temného tunelu. Přál bych si, aby tuto službu mohli využívat všichni.“

Od našich dobrovolníků, kteří jsou sami ve vyšším věku, pak slýcháme: „je to úžasná práce“, „mám radost z toho, že jsem užitečný“ nebo „při této práci jsem se toho dozvěděla hodně o lidech i sama o sobě“.

Můžeme statisticky doložit, že AgeWell pomáhá zlepšit psychický stav a subjektivní pocit zdraví, zajistit rozsáhlejší sociální, emocionální a informační podporu, zmírnit pocit izolovanosti a osamění a podnítit větší fyzickou aktivitu.

Svou vděčnost nám projevují také příbuzní našich klientů, kteří si už o ně nemusí dělat takové starosti. Naši práci oceňují i zdravotničtí pracovníci, kteří svým pacientům přímo radí, aby se na nás obrátili.

Co byste poradili ostatním organizacím, které provádějí podobné aktivity či programy, aby dosáhly kýžených výsledků?

Aby se dobře seznámily se svou cílovou skupinou, zapojily účastníky do celého procesu a naslouchaly jejich návrhům a potřebám. Aby věřily svým znalostem a schopnostem, nebály se, byly kreativní a nepolevovaly v úsilí – pokud je jejich nápad dostatečně dobrý, určitě se jim podaří ho uskutečnit. Aby byly vstřícné ke spolupráci s ostatními a pokusily se získat finanční a jinou pomoc či podporu od státu nebo od zařízení zdravotní péče, neboť to může významně posílit důvěryhodnost jejich programu a jeho dopad a zdárnou

realizaci.

Co je podle Vás vedle fyziologických faktorů hlavní příčinou zhoršování duševního zdraví v pokročilém věku? Můžeme jakožto společnost udělat něco pro to, aby se psychický stav starších lidí zlepšil?

K příčinám zhoršování duševního zdraví v pokročilém věku vždy patřil pocit osamění a izolovanosti. Platí to jak na irském venkově, tak v našich rušných městech. Nicméně v posledních letech se v důsledku pandemie, nuceného odloučení od ostatních, uzavírání se v bezpečí domova, mj. i ve snaze ochránit se před chorobami, a ztráty sociálního kontaktu, možnosti účastnit se různých aktivit a svobody rozmohla hotová epidemie strachu, úzkosti, depresí a duševních problémů. Svůj podíl na tom mají i domácí a světové události, včetně zvyšujících se životních nákladů a válek a konfliktů. S postupujícím věkem se mnohdy zužuje okruh kontaktů, přicházejí nemoci, které mohou omezit mobilitu, někteří lidé jsou dokonce upoutáni doma nebo nemohou žít samostatně. To vše může ovlivnit jejich sebevnímání, sebeúctu, náladu a celkový přístup k životu. Je důležité, abychom na starší lidi nezapomínali jen proto, že nejsou tolik vidět. Musíme mít na paměti význam komunity a její pomoci a mocný vliv sociálního kontaktu a společenských aktivit.

Lapinlahden Lähde: nechte stigmatizaci a diskriminaci p?ed branami

Nemocnice vhelnské čtvrti Lapinlahti byla založena před 170 lety. Tato první finská psychiatrická léčebna se stala symbolem péče o osoby s duševním onemocněním. V roce 2013 byla její budova prázdná a zapomenutá. Pak se skupina aktivistů

angažujících se v oblasti duševního zdraví pustila do práce, aby tuto zchátralou památku přeměnila v otevřené centrum duševního zdraví, kultury a umění. Siru Valleala, zástupkyně sdružení Pro Lapinlahti, které centrum provozuje, nám řekla, že Lapinlahden Lähde je nyní především centrem pro začleňování osob, kde stigmatizace a předsudky zůstávají před branami a kde se každý cítí vítán.

Co Vás přimělo k zahájení Vašeho projektu?

Nemocnice ve městě Lapinlahti byla založena v roce 1841 a byla to první finská psychiatrická léčebna. V roce 2013 byla její budova prázdná. Město Helsinky s ní nemělo do budoucna žádné plány. Toto historické místo, obklopené krásným parkem, upadlo do zapomnění a chátralo. Jedna skupina aktivistů angažujících se v oblasti duševního zdraví byla neutěšeným stavem této památky znepokojena a začala informovat o svých představách a snech pro toto místo - přeměnit nemocnici a park v Lapinlahti v otevřené centrum pro duševní zdraví, kulturu a umění.

To byl začátek projektu tzv. Lapinlahtského pramene - „Lapinlahden Lähde“. Činnost, kterou se zabývá, vychází z historického a architektonického významu, který má celý areál pro Lapinlahtský záliv, a je inspirována 170 lety práce v oblasti duševního zdraví. Nespočívá však již v léčbě onemocnění, nýbrž v podpoře dobrých podmínek ve všech oblastech života. Lapinlahden Lähde je v současnosti hmatatelným

příkladem neutuchající práce v oblasti boje proti stigmatizaci a změny modelu směrem k podporování pozitivních stránek života.

V minulosti byl celý komplex v Lapinlahti vlajkové lodí psychiatrie a místem, které udávalo směr v oblasti péče o duševní zdraví. Aktivisté zájímající se o duševní zdraví, kteří pracovali pro sdružení duševního zdraví Pro Lapinlahti založené v roce 1988, kdy bylo centrum v Lapinlahti stále ještě fungující nemocnicí, naopak chtěli s využitím veškerých dostupných novodobých poznatků vybudovat inovativní centrum podpory duševního zdraví, které by bylo ztělesněním konkrétní změny modelu z léčby duševních onemocnění k podpoře duševního zdraví.

Jaký měl Váš projekt ohlas? Máte zpětnou vazbu od lidí, kterým jste pomohli? Můžete uvést nějaký konkrétní příklad?

Zpočátku nebylo lehké přimět lidi, aby k nám přišli. Areál byl koneckonců po 170 let, kdy sloužil jako psychiatrická léčebna, veřejnosti nepřístupný, a přestože se o něj lidé zajímali a byli zvědaví, nebylo snadné je přesvědčit, aby přišli a porozhlédli se zde. Pomalu, ale jistě se však začali zapojovat do činnosti a akcí a s nadšením se podíleli na rozvoji centra, na dobrovolnických aktivitách a na výměně nápadů. Umělci a interpreti začali v Lapinlahden Lähde prezentovat svá díla a představení a v současnosti se zde již koná zhruba 50 až 60 výstav a přes 400 akcí ročně. Centrum Lapinlahti se stalo otevřeným areálem pro všechny obyvatele Helsinek a každý den v roce přispívá k prosazování duševního zdraví a pomáhá zahnat samotu a sociální vyloučení.

„Když jsem se tímto projektem začala zabývat, bylo pro mě naprosto báječné tu být a pomáhat tomuto místu vdechnout nový život. Vítr odvane všechna trápení.“ (Cresswell-Smith a kol., 2022)

Bývalá nemocnice v Lapinlahti je dnes vnímána jako zcela bezpečné a inkluzivní místo, kde se lidé vždy cítí vítáni bez ohledu na to, jaký mají den nebo v jaké životní situaci se nacházejí. Skutečnost, že bylo psychiatrickou léčebnou, má svůj význam. Dovolí lidem ukázat jejich zranitelnost a otevřeně mluvit o psychických problémech. A to je velmi vzácné. Základem je silný pocit sounáležitosti a každý může bez obav zkoumat své silné stránky. Stigmatizace a diskriminace zůstávají před branami. Lapinlahden Lähde se totiž může pyšnit tím, že každý je zde součástí komunity.

Na uvedení celého areálu do provozu se podílel i jeho stávající vlastník, tj. město Helsinky, pod podmínkou celkové rekonstrukce. V současné době se přijímají dalekosáhlá politická rozhodnutí o tom, kdo bude mít celý komplex na starost v budoucnosti. Doufáme, že při tom bude v plné míře zohledněn úspěch dosavadní činnosti.

Jak hodláte v rámci vaší činnosti naložit s finanční odměnou, abyste ještě více pomohli lidem? Chystáte nějaké další projekty?

V naší činnosti budeme pokračovat i nadále, aby se do ní mohlo zapojit ještě více lidí a mít z ní prospěch. Nedávno jsme spustili zajímavou iniciativu pro lidi, kteří se zotavují z duševního onemocnění. Jejím cílem je zlepšit přístup ke kulturním aktivitám a dokonce zavést právo na přístup k nim. Konkrétně jde o to, pomáhat lidem najít svůj vlastní způsob kulturního vyjádření a zjistit, co jim vyhovuje, pokud jde o kulturu duševního zdraví a umění. Právě na to použijeme štědrý finanční odměnu, kterou jsme získali.

Jaká kolektivní opatření jsou podle Vás nutná k odstranění stigmatizace, která je s psychickými problémy často spojena? Může umění přispět ke zlepšování postavení lidí s duševními

problémy?

Musíme nabízet takové aktivity, které umožní setkávání lidí s různými zkušenostmi a z různých prostředí. Koncipování aktivit, které nesouvisejí se zdravotním stavem ani s životní situací, umožňuje jedinečná setkání a navazování smysluplných vztahů mezi lidmi z různých prostředí. Díky různým způsobům zkoumání duševního zdraví, například prostřednictvím umění, se zvyšuje informovanost a porozumění. Umění má tu výjimečnou vlastnost, že dokáže lidi sbližovat, a nabízí nové způsoby, jak se vyrovnat mimo jiné s bolestnými zážitky. Je prostředkem k sebevyjádření a umožňuje lidem se zviditelnit a dát najevo svůj názor. Mají-li lidé možnost se projevit, může to změnit jejich celý život a vnímání sebe sama.

Někdy stačí mít někoho, s kým si můžeme promluvit

Slovenský projekt *Šílený? No a!*, který realizuje organizace Integra, sdružuje mladé studenty a lidi, kteří se setkali s problémy v oblasti duševního zdraví. Během jednoho celého vyučovacího dne se studenti z první ruky dozvědí, jaké to je

překonat krizi v oblasti duševního zdraví a jak získat pomoc. S ředitelkou sdružení Integra Janou Hurovou jsme si povídali o tom, jak jejich projekt pomáhá odstraňovat stigma lidí, kteří se potýkají s duševní problémy, a dává mladým lidem cennou jiskru naděje.

Co Vás přimělo k zahájení Vašeho projektu?

Naše organizace již řadu let pomáhá lidem s duševními problémy. Kvůli svému onemocnění přišli o práci, domov, přátele a někdy i o své rodiny. Celý svět se jim obrátil vzhůru nohama. Před téměř 30 lety jsme zavedli první komunitní služby v oblasti duševního zdraví na Slovensku. Jejich cílem bylo zajistit, aby tito lidé po léčbě v psychiatrickém zařízení získali podporu a mohli se vrátit k běžnému životu, který žili před onemocněním. Podpořili jsme vznik organizací pacientů na Slovensku a realizovali jsme řadu programů zaměřených na destigmatizaci duševních onemocnění. V naší péči jsou lidé se závažnými duševními problémy, zejména se schizofrenií, z nichž mnohým se již podařilo integrovat a najít smysl svého života.

Vzhledem k tomu, že všechny naše aktivity probíhají od samého počátku netradičním způsobem a ve spolupráci s našimi klienty, což nám umožňuje co nejlépe určit jejich potřeby, zvolili jsme podobný přístup i v případě programu *Šílený? No a!* Mnozí naši klienti našli smysl života v tom, že se setkávají s mladými lidmi a na základě svých osobních zkušeností mluví o tom, co jim v jejich věku chybělo a co později vyvolalo jejich duševní problémy.

Zdůrazňovat význam duševního zdraví považujeme za stále naléhavější. Vědět, jak zvládnout osobní krizi, je velmi důležité.

Program *Šílený? No a!* jsme na Slovensku zahájili již v roce 2005, společně s našimi partnery v Německu a Česku. Teprve nedávno se nám ho však podařilo stabilizovat a rozšířit. Vyškolili jsme se jako osobní instruktoři, školíme nové týmy a navštěvujeme nové školy.

S jakou odezvou se Váš projekt setkal? Máte zpětnou vazbu od lidí, kterým jste pomohli? (Můžete případně uvést nějaký příklad?)

Na mladé lidi vždy silně zapůsobí, když se setkají s lidmi, kteří překonali duševní krizi, a mohou se jich na cokoli zeptat. Ukáže jim to, že pokud mají sami problémy, pomoc vždy existuje. Díky tomu, že jde o celý jeden vyučovací den a že komunikace probíhá na rovnocenném základě, si účastníci vždy odnášejí pozitivní dojmy.

Lidé, kteří mají osobní zkušenosti s duševními problémy, mohou dodat mladým lidem odvahy, aby něco udělali se svými vlastními problémy. Žáci, kteří se potýkají s problémy, jsou téměř v každé třídě. Dodat jim jiskru naděje má obrovskou hodnotu. Pro lidi s osobní zkušeností je vyprávění jejich příběhu způsobem, jak docílit toho, aby se cítili lépe. Sami si určují, do jaké míry žákům umožní nahlédnout do svého života. Získávají díky tomu pocit, že jsou užiteční a že jim lidé rozumí.

Obdrželi jsme mnoho reakcí – například od studentů, kteří uváděli, že nemívají příležitost setkat se s lidmi s duševními problémy nebo že bychom se měli naučit tyto lidi akceptovat a neodsuzovat je za to, že jsou jiní.

Dostali jsme také zpětnou vazbu od lidí s osobní zkušeností s duševními problémy, kteří jsou zapojeni do programu. Jeden z účastníků nám sdělil:

„Program mi dodává odvalu zachovat si důstojnost. Chci už konečně žít! Mluvit se studenty je těžké, ale vyplatí se to! Jsou velmi otevření a nemají téměř žádné obavy ze společenského kontaktu. Nejúžasnější pro mě je, že ukazují, že nás mnohem víc spojuje než rozděluje, že naše představa o „šilencích“ není pravdivá. Je skvělé, že mohu lidem pomoci konečně otevřeně hovořit o duševních problémech, tak aby se nikdo nemusel stydět ani skrývat.“

Tím, co nás žene vpřed, jsou mladí lidé. Po každém z takových dní mluví o tom, jak je pro ně program *Šílený? No a!* důležitý a že by měl by pokračovat, aby se každý mladý člověk na Slovensku mohl dozvědět, jak cenné je jeho duševní zdraví.

Chystáte nějaké další projekty?

Přáli bychom si, aby se všem mladým lidem dostalo této formy osvěty, abychom mohli program rozšířit i do dalších slovenských regionů. Byl již realizován v Německu (kde původně vznikl), na Slovensku, v Česku a v Rakousku. Letos jsme rovněž vyškolili první týmy na Ukrajině.

Jak důležité je podle vás otevřeně hovořit o problémech v oblasti duševního zdraví? Jaké je poselství vašeho projektu?

Chceme šířit sdělení, že problémy v oblasti duševního zdraví nejsou ničím, zač by bylo potřeba se stydět. Zač bychom se však stydět měli, je neudělat nic pro zlepšení svého zdraví. Protože celkové zdraví bytostně souvisí se zdravím duševním.

Hlavní myšlenkou programu *Šílený? No a!* je včas upozornit na důležitost duševního zdraví a zároveň napomáhat porozumění lidem s duševními problémy.

Zjistili jsme, že je mnohem lepší prevence než léčba. A také účinnější. Dodáváme odvalu a motivaci a jsme optimisty. Pomoc vždy existuje. Někdy stačí mít někoho, s kým si můžeme promluvit. Bojovat za své sny není nikdy snadné, ale stojí to za to.

Společenské hry - nevyužitý potenciál pro zlepšení duševního zdraví

Podle finské nadace Lilinkoti existuje řada možností, jak inovovat a nově přistupovat k řešení problémů v oblasti duševního zdraví. Proto tato nadace vytvořila společenské hry The World of Recovery (TWoR), z nichž jednu lze hrát on-line a druhou jako

deskovou hru. V obou případech se jedná o hry na hrdiny, při nichž se hráči ocitnou v kůži určité postavy. Hry se odehrávají v budoucnosti, která dává naději na uzdravení, a pomáhají hráčům tohoto cíle dosáhnout. Jsou určeny těm, kteří se zotavují z problémů s duševním zdravím a se zneužíváním návykových látek, ale i těm, kteří s těmito lidmi pracují. Představitelky nadace Reetta Sedergren a Venla Leimu nám řekly, že společenské hry mají obrovský potenciál pro zlepšení duševního zdraví, který však zůstává ve značné míře nevyužitý.

Co Vás přimělo k zahájení Vašeho projektu nebo iniciativy?

Před několika lety jsme si v nadaci Lilinkoti uvědomili, že co se týče zotavení z duševního onemocnění, existuje celá řada možností, jak inovovat a hledat nová řešení. To, že začal být v široké míře kladen důraz na zotavování, pro tuto oblast znamenalo obrovský krok vpřed, avšak neexistovaly moderní a inovativní nástroje k jeho uskutečnění. Naše organizace již desítky let pracuje s lidmi, kteří se zotavují z duševního onemocnění. Naším snem bylo najít moderní způsob, jak podpořit duševní zdraví pomocí digitální hry na hrdiny.

Jaký měl Váš projekt ohlas? Máte zpětnou vazbu od lidí, kterým jste pomohli?

Společenské hry The World of Recovery vznikly ve spolupráci s lidmi, kteří se zotavují z duševních problémů, a s lidmi, kteří s nimi pracují, takže jsme během celého procesu navrhování měli zpětnou vazbu, jež ovlivnila konečnou podobu hry.

Odezva, které se nám od hráčů obou společenských her dostalo, ať už anonymně či osobně, je v naprosté většině kladná. Například více než 90 % respondentů uvedlo, že mobilní hra zlepšila jejich pocit pohody a přispěla k tomu, aby byli aktivní, přičemž hra na hrdiny pomohla rozvinout jejich sociální dovednosti.

Asi nejlepším ohlasem byl jejich smích a rozhovory o tom, jak se cítí, jakým výzvám čelí a jaké jsou jejich silné stránky. A také o tom, jak tyto hry spojily hráče bez ohledu na jejich role a zázemí.

Co byste poradili ostatním organizacím, které provádějí podobné aktivity či programy, aby dosáhly kýžených výsledků?

Věnovat se inovacím má mnoho výhod. Velice vás to inspiruje a umožňuje vám to zabývat se něčím novým. Nesmíte se tomu bránit a musíte vybočit ze zajetých kolejí. Řiďte se intuicí a vyslechněte si názory všech kolem. A především do kreativního procesu zapojte ty, kteří se zotavují z duševních problémů, i ty, kteří mají s těmito lidmi zkušenosti. Budte připraveni na to, že při vytváření společenských her budete muset čelit mnoha předsudkům ze strany odborníků. V oblasti duševního zdraví se hry obvykle považují za návykové či škodlivé. Nenechte se odradit! Budte odvážní, tvořiví a jděte za svým snem.

Jaké možnosti nabízejí počítačové hry a videohry pro zlepšení duševního zdraví? Měly by být podle vašeho názoru více využívány k léčbě duševních problémů?

Počítačové hry a videohry – a zejména hry na hrdiny – mají pro zlepšení duševního zdraví obrovský potenciál. Vzhledem k tomu, že je alarmující, kolik lidí trpí duševními problémy, potřebujeme nové, univerzální způsoby, jak duševní zdraví zlepšit. Je velká škoda, že se potenciál společenských her více nezkoumá. Není to proto, že by o ně nebyl zájem, ale proto, že chybí finanční prostředky. Neexistuje žádný rychlý a snadný způsob, jak vytvořit kvalitní hry, které by umožnily zlepšit duševní zdraví. Je třeba investovat více finančních prostředků a společně vyvíjet více projektů, přičemž tomuto cíli se musí věnovat více specialistů na duševní zdraví a na společenské hry. A především je nutné uskutečnit celou řadu výzkumů.

Jak může vyprávění příběhů prolomit stigma v souvislosti s poruchami příjmu potravy

Přes 55 milionů lidí po celém světě (včetně mnoha dospívajících) trpí poruchami příjmu potravy. Tyto problémy mají dopad na jejich duševní i fyzické zdraví. Mnozí nevyhledají pomoc, jelikož se obávají stigmatizace. Projekt italské organizace Animenta

nazvaný „Telling Stories for Good“ usiluje o překonání stereotypů a osvětu, pokud jde o včasné rozpoznání těchto poruch, a poskytuje podporu v této oblasti. Od roku 2021 se jí podařilo oslovit více než 10 000 italských školáků. Povídali jsem si s předsedkyní a zakladatelkou organizace Animenta Aurorou Caporossi.

Co vás přimělo k zahájení vašeho projektu?

Animenta vznikla proto, že bylo třeba dát prostor všem těm, kteří trpí poruchami příjmu potravy, ale také lidem z jejich blízkého okolí. Naše sdružení chce, aby lidé měli náležitý přístup k léčbě těchto poruch, neboť se z nich vyléčit dá, pokud k tomu člověk ovšem dostane příležitost.

S jakou odezvou se váš projekt setkal? Jak na něj reagovali lidé, kterým jste pomohli? Mohla byste uvést nějaký příklad?

„Animenta je místo, kde mě hezky přijali. Díky nim mi došlo, že ačkoli nemám podváhu, trpím i já poruchou příjmu potravy.“ Díky této zprávě, kterou jsme dostali před pár měsíci od někoho z naší komunity, jsme pochopili, jak důležitá naše práce je. Animenta vzbudila zvědavost, ale i očekávání, že bychom mohli něco změnit.

Jak konkrétně hodláte využít získané finanční prostředky k další pomoci lidem ve společnosti? Chystáte nějaké další projekty?

Rádi bychom investovali více a více do projektů, které realizujeme ve školách, abychom měli větší dosah. Vedle toho budou tyto finanční prostředky použity na založení svépomocných skupin pro osoby trpící poruchou příjmu potravy. Mezi projekty Animenty patří tábory Animenta Camps. Jde o šestidenní pobyty v přírodě pro lidi, kteří si budují nový vztah k sobě samým, ke svému tělu a k jídlu.

Co byste poradila jiným organizacím, které provádějí podobné aktivity či programy, aby dosáhly kýžených výsledků?

Začněte s příběhy, abyste se zjistili, co společenství, k němuž se obracíte, cítí. Požádejte tyto lidi o reakci a názory, připravte dotazníky, abyste pochopili, co potřebují. Ale především se podělte o své osobní zkušenosti a povězte jim, co byste chtěli změnit. Zároveň je zásadní vybudovat si kontakty s ostatními, a vytvořit tak účinný a efektivní systém podpory.

Jsou podle vás poruchy příjmu potravy dnes uznávány jako závažné duševní onemocnění, jak by to mu mělo být? Dostává se lidem s těmito poruchami odpovídající podpory a co je třeba učinit pro to, aby se to zlepšilo?

Dnes se o poruchách příjmu potravy hovoří více, takže můžeme říct, že je k dispozici více informací. Jedná se však o nemoci, na nichž leží hluboké sociální stigma a které jsou prezentovány velmi stereotypně. Někteří lidé se i dnes domnívají, že jsou tyto poruchy projevem nedostatku vůle nebo rozmarem. Ve skutečnosti jsou poruchy příjmu potravy komplexním psychiatrickým onemocněním, které vyžaduje řádnou léčbu, a ta není v současné době vždy dostupná, protože léčebných středisek je nedostatek, a mnoho lidí se tak léčit nemůže.

Redakce

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Na tomto vydání se podíleli

Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinace

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2024